

Protokół

z I spotkania konsultacyjnego dotyczącego opracowania planu zadań ochronnych dla części obszaru Natura 2000 Rudniańskie Modraszki-Kajasówka PLH120077 położonej poza Rudniańskim Parkiem Krajobrazowym

Dnia 14 listopada 2018 roku w Urzędzie Gminy Czernichów odbyły się I warsztaty konsultacyjne dotyczące opracowania planu zadań ochronnych dla części obszaru Natura 2000 Rudniańskie Modraszki-Kajasówka PLH120077 położonej poza Rudniańskim Parkiem Krajobrazowym. Plan zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 przygotowywany jest w ramach projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 pn.: „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Organizatorem spotkania była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie. Celem spotkania było omówienie metodyki i etapów prac przy sporządzaniu projektu PZO, przekazanie ogólnych informacji o sieci Natura 2000 w Polsce, przedstawienie charakterystyki obszaru Rudniańskie Modraszki-Kajasówka, przedmiotów ochrony i ich zagrożeń, a także utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy.

Uczestnicy spotkania:

- Radosław Koryga – koordynator planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rudniańskie Modraszki-Kajasówka PLH120077, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie, Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000
- Monika Białowas – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie
- Paweł Nejfeld – wykonawca ekspertyz fitosocjologicznej i entomologicznej
- Małgorzata Grodzińska – Jurczak – moderator, Uniwersytet Jagielloński
- Mariusz Boćkowski – Uniwersytet Jagielloński
- Kinga Leja – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie
- Pozostali uczestnicy spotkania zgodnie z listą obecności.

Przebieg spotkania:

Spotkanie rozpoczęła Małgorzata Grodzińska-Jurczak, która powitała uczestników spotkania, przedstawiła siebie oraz osoby odpowiedzialne za opracowanie planu zadań ochronnych, omówiła zawartość teczek z materiałami, którą otrzymali uczestnicy spotkania, zachęciła do udziału w Zespole Lokalnej Współpracy (ZLW). Następnie omówiła pokrótce plan spotkania i zapytała o możliwość nagrywania spotkania – nikt ze zgromadzonych nie wyraził sprzeciwu.

Następnie głos zabrał Radosław Koryga, która podczas swojego wystąpienia scharakteryzował sieć Natura 2000 w Europie i w Polsce, przedstawił projekt POIS.02.04.00-00-0193/16, a następnie omówił założenia planu zadań ochronnych, status prawny tego dokumentu oraz harmonogram prac i zasady współpracy w toku prac nad planem. Na zakończenie prezentacji została przedstawiona krótka charakterystyka obszaru Natura 2000 Rudniańskie Modraszki-Kajasówka PLH120077.

Po prezentacji odbyła się dyskusja dotycząca podstaw merytorycznych i przebiegu formalnego wyznaczenia przedmiotowego obszaru Natura 2000. Radosław Koryga przedstawił po krótkce procedurę, która doprowadziła do wyznaczenia przedmiotowego obszaru. Obszar Rudniańskie Modraszki został zgłoszony przez organizacje pozarządowe w ramach tzw. Shadow List, a następnie po weryfikacji Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego, został włączony do rządowej propozycji poszerzenia sieci Natura 2000 (lata 2008-2009). Zgromadzeni mieszkańcy sołectw objętych granicami obszaru Rudniańskie Modraszki-Kajasówka wyrazili niezadowolenie, że decyzje o wyznaczeniu obszaru Natura 2000 zapadły bez ich wiedzy. W ich ocenie wyznaczenie obszaru ograniczyło im prawo własności i skutkuje zablokowaniem potencjalnych terenów inwestycyjnych. Pojawiły się również głosy, że obszar jest w niewielkim stopniu użytkowany i nie jest szczególnie istotnym siedliskiem motyli. W dyskusji głos zabrał Paweł Nejfeld (wykonawca ekspertyzy przyrodniczej na potrzeby PZO) – stwierdził, że obszar nie został wyznaczony przypadkowo, wskazał na występowanie roślin żywicielskich dla modraszków, wyjaśnił, że motyle mogą występować na danym terenie nawet kilka lat po zaprzestaniu użytkowania łąk.

Kolejnym tematem poddanym dyskusji była kwestia zmiany granic obszaru. Przedstawiciele mieszkańców postulowali ograniczenie granic do miejsc stwierdzenia przedmiotów ochrony – z zachowaniem odpowiedniego bufora bezpieczeństwa. Paweł Nejfeld odpowiedział, że w związku z tym, że stan populacji tych motyli w obszarze nie jest najlepszy, nie możemy ograniczyć się do małych fragmentów, gdzie te motyle stwierdzono w roku obecnym. Radosław Koryga wyjaśnił, że w zakres dokumentacji PZO może wejść propozycja korekty granic obszaru. Musi ona jednak być uzasadniona względami przyrodniczymi.

Następnie Radosław Koryga zaprezentował zebranych materiał autorstwa prof. Michała Woyciechowskiego opracowane w ramach prac Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego. Powstała wtedy ekspertyza pokazująca zasięg występowania modraszków. Na mapie został zaznaczony zwarty i przerywany zasięg występowania motyli. Na tym etapie dyskusji padały pytania o rzetelność tych danych, czy eksperci rzeczywiście byli w terenie? Małgorzata Grodzińska-Jurczak stwierdziła, że eksperci z pewnością prowadzili rozpoznanie terenowe. Pojawiły się głosy, że właściciele działek nie byli o tym informowani. Radosław Koryga poinformował, że podobnie wyglądało to w całej Polsce, a samo przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej, o ile nie wiąże się z ingerencją/przekształceniem działki, nie wymaga zgody właściciela. Przyznał też, że pośpiech na etapie wyznaczenia obszarów Natura 2000 i niedostateczne uspołecznienie tego procesu, skutkuje niską akceptacją dla ich ochrony. Ustawowy termin na wypowiedzenie się przez radę gminy co do wyznaczenia obszaru Natura 2000 wynosi 30 dni. Jest to termin zbyt krótki, by radni mogli odnieść się do tego tematu w pełni merytorycznie – a tylko takie uwagi mogą być uwzględnione przez GDOŚ.

Małgorzata Grodzińska-Jurczak przypomniała, że RDOŚ Kraków jako jeden z niewielu prowadził spotkania informacyjno-konsultacyjne na początku procesu wyznaczania obszarów Natura 2000. Jej zdaniem, krótki czas jaki miały rady gmin na wyrażenie opinii, nie dawał możliwości poinformowania mieszkańców. Zaznaczyła, że obecnie trwająca procedura sporządzania planu zadań ochronnych daje możliwość każdemu zainteresowanemu udziału w Zespole Lokalnej Współpracy, a przez to wpływ na ustalane zadania ochronne i formułowane zagrożenia dla obszaru Natura 2000. Przypomniała również o możliwościach skorzystania z dopłat rolno-środowiskowych. Mieszkańcy sugerowali konieczność odkupu działek włączonych w granice obszaru Natura 2000.

Głos zabrał Piotr Zymon ze Starostwa Powiatowego w Krakowie. Zgodnie z jego wiedzą prowadzone były spotkania konsultacyjne dotyczące wyznaczenia obszarów Natura 2000. Profesor Woyciechowski dokładnie omawiał każdy obszar. W niektórych przypadkach udawało się dokonać korekt granic obszarów, w razie potrzeby prof. Woyciechowski przeprowadzał dodatkowe inwentaryzacje.

Radosław Koryga podał informację, że Rada Gminy Czernichów wносиła o korektę granic obszaru Rudniańskie Modraszki-Kajasówka, lecz została ona odrzucona przez GDOŚ. Stwierdził również, że warto na ZLW omówić ówczesną propozycję korekty granic. Piotr Zymon powiedział, że ta propozycja musi zostać skonfrontowana z analizą prof. Woyciechowskiego.

Radosław Koryga w odniesieniu do wcześniejszych uwag dotyczących kupowania działek poinformował, że w ograniczonym zakresie RDOŚ kupuje i dzierżawi działki w ramach projektów dofinansowanych ze środków UE. Wy tłumaczył również, że dopóki poszczególne osoby nie dostają decyzji odmownej (względem np. inwestycji), to ich prawa nie zostają ograniczone.

Następnie dyskusja dotyczyła procedury oceny oddziaływania inwestycji na obszar Natura 2000. Zgromadzonych interesował sposób decydowania o nałożeniu raportu w zależności od położenia w obrębie obszaru, czy wynika to z ekspertyzy występowania modraszka, czy jest arbitralna decyzją urzędników RDOŚ. Radosław Koryga wyjaśnił, że każde zamierzenie jest rozpatrywane indywidualnie na podstawie dostępnych danych. Istnieje możliwość zaskarżenia postanowienia o nałożeniu obowiązku sporządzenia raportu. Aktualnie ekspertyza przyrodnicza na potrzeby PZO jest jeszcze w opracowaniu, ale niedługo będzie dostępna, co pomoże w zobiektywizowaniu podejmowanych przez RDOŚ rozstrzygnięć. Mieszkańcy dopytywali również o wpływ zabudowy jednorodzinnej na motyle. Radosław Koryga zgodził się, że pojedynczy dom nie będzie miał raczej istotnego wpływu, niemniej jednak zaznaczył, że problematyczna jest ocena oddziaływań skumulowanych (trudności z ustaleniem progu granicznego dla kolejnych inwestycji). Jego zdaniem rozwiązaniem tej kwestii jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Podkreślił też, że ich brak oznacza de facto brak uprawnień do zabudowy.

Po przerwie Paweł Nejfeld wygłosił prezentację przedstawiającą wyniki wykonanej przez niego na zlecenie RDOŚ ekspertyzy fitosocjologiczno-entomologicznej. Na wstępie przypomniał, że ekspertyza dotyczy części obszaru Natura 2000 położonej poza Rudniańskim Parkiem Krajobrazowym. Omówił siedliska i gatunki występujące w obszarze, wskazując te które spełniają wymogi by stanowić przedmioty ochrony. Wskazał na występowanie

zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (nie wykazywane dotychczas w SDF), a z którymi związana jest roślina żywicielska (krwiściąg) modraszków. Przedstawił rzeczywisty stopień pokrycia obszaru przez chronione siedliska przyrodnicze, opisał stopień ich zachowania oraz wytłumaczył dlaczego i które należy zostawić jako przedmiot ochrony. Mieszkańcy zauważyli, że na podstawie prezentowanej mapy siedliska stanowią jedynie ok. 1/10 całego obszaru. Następnie Paweł Nejfeld przeszedł do opisu występowania gatunków motyli. Przy opisie modraszka telejusa poruszył temat koszenia łąk w odpowiednim terminie. Przypomniwał o możliwości skorzystania z dopłat rolnośrodowiskowych, związanych z takim ograniczeniem. Paweł Nejfeld zasugerował, że rozwiązaniem nie szkodzącym jest również wcześniejszy pokos w czerwcu. Następnie przeszedł do dalszego opisu gatunków i siedlisk wraz z omówieniem sposobu pożądanego gospodarowania. Dyskusja dotyczyła m.in. kwestii wypalania traw.

W trakcie prezentacji Paweł Nejfeld pokazał rzeczywiste zasięgi występowania motyli (ciągłe i przerywane) i wytłumaczył, że nie można ograniczyć się do wyrysowania obszaru dokładnie po tych granicach, ponieważ motyle występują w tzw. metapopulacjach i przemieszczają się pomiędzy płatami. Zabudowa pomiędzy płatami skutkowałaby fragmentacją siedlisk i zaniknięciem populacji motyli. W jego ocenie należałoby zostawić obszar Rudniańskie Modraszki-Kajasówka w wyznaczonych już granicach, m.in. dlatego że jest to ostatni taki kompleks łąk w okolicy. Zaznaczył, że teren ten z pewnością nie został wyznaczony przypadkowo, wskazał również część obszaru na południu, którą w jego ocenie można byłoby wyciąć z obszaru N2000, gdyż nie posiada ona znaczenia dla przedmiotów ochrony.

Mieszkańcy wyrażali niezadowolenie z powodu tego, że cały obszar jest „zablokowany” przez stosunkowo niewielkie płaty. Padło pytanie czy mieszkańcy mogą się budować na obszarach gdzie nie występuje modraszek. Paweł Nejfeld ponownie wytłumaczył, że nie można w ten sposób patrzeć – trzeba zachować metapopulację, połączenia pomiędzy poszczególnymi płatami.

Radosław Koryga wyjaśnił, że na obszarach Natura 2000 nie ma odgórnego zakazu zabudowy. Z sali skomentowano, że realnie nie da się budować. Radosław Koryga zgodził się, że mogą wystąpić utrudnienia i np. nałożenie obowiązku wykonania raportu o oddziaływaniu na obszar Natura 2000. Jeden z mieszkańców wyraził niezadowolenie z powodu kosztów sporządzenia raportu, które musi ponieść (ok. 7 tys. PLN) i dodał, że od raportu RDOŚ może się odwoływać w nieskończoność. Skonkludował, że mówienie że nie ma zakazu nie jest do końca prawdą. Radosław Koryga zgodził się że lokalizacja inwestycji w obszarze Natura 2000 często przedłuża procedurę bądź generuje koszty. Wyraził przekonanie, że plan ochrony (PZO) może tutaj pomóc. Przypomniwał, że w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mieszkańcy nie mają formalnie prawa się budować.

Następnie RK w odpowiedzi na pytanie o płatność za raport podkreślił, że RDOŚ nie zarabia na wykonaniu raportu, ale jego wykonawcy. Małgorzata Grodzińska-Jurczak zapytała zebranych o charakter działek występujących w obszarze (rolne, budowlane). W odpowiedzi padło, że są to działki rolne, a z uwagi na niską klasę bonitacyjną nie trzeba tam przeprowadzać odrolnienia. Jeśli ktoś posiada dostęp do drogi, to gmina zgodnie z prawem nie może odmówić wydania decyzji o warunkach zabudowy. Większość spornych działek natomiast posiada dostęp do drogi. W pierwszym planie miejscowym (2006 r.) część terenów na których

wyznaczono obszar Natura 2000 miała dopuszczenie zabudowy, a przynajmniej obszar po obu stronach drogi. Dodano, że w odczuciu mieszkańców Natura 2000 pozbawiła ich możliwości zabudowy.

Następnie Paweł Nejfeld omówił zagrożenia dla obszaru Natura 2000, wskazał że zabudowa jest zagrożeniem potencjalnym, ale nie można generalizować. Padło pytanie kto ma się zajmować utrzymaniem tych terenów (zachowaniem siedlisk) i czy dostanie za to pieniądze. Paweł Nejfeld wymienił działania obligatoryjne i fakultatywne - te drugie mogą przynosić korzyści. Mieszkańcy dopytywali o obowiązek koszenia przez właścicieli i kto będzie wdrażał plan zadań ochronnych, wyrażano obawy, że właściciele nie dostaną żadnej rekompensaty za wykonane działania. Radosław Koryga odpowiedział, że nie spotkał się z tym w swojej praktyce, żeby ktoś był karany za nieużytkowanie łąki. Są za to zaplanowane działania fakultatywne, które są powiązane z dopłatami rolno-środowiskowymi. W przypadku braku dopłat ewentualnym wyjściem są indywidualne porozumienia pomiędzy RDOŚ a właścicielami (z płatnością).

Następnie Piotr Sułek przedstawiciel Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego wyjaśnił krótko kwestię wspomnianych porozumień – odbywają się one w drodze umowy pomiędzy organem zarządzającym a właścicielem.

Paweł Nejfeld podsumował, że osiągnięcie celów działań ochronnych nie powinno stanowić problemu, z uwagi na to że siedliska stanowią ok. 10% i mamy duży bufor w postaci pozostałych 90%. Został więc zapytany czy w związku z tym można się budować na tych 90%, stopniowo je zabudowując. Radosław Koryga odpowiedział, że dopóki nie ma miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, można starać się o pozwolenie na budowę z ewentualną koniecznością sporządzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W sytuacji po ustanowieniu miejscowego planu, w miejscach gdzie przeznaczono teren pod zabudowę, będzie możliwość odstąpienia od obowiązku sporządzania raportu.

Radosław Koryga podziękował za udział w spotkaniu, wyraził zadowolenie z dużej liczby uczestników, poprosił o poinformowanie innych osób przed następnymi spotkaniami. Poinformował o zamiarze przesłania szablonu dokumentacji PZO (oraz innych materiałów) do uczestników pierwszego spotkania. Poprosił o komentarze do przesłanych materiałów w formie pisemnej. Zaapelował do zebranych o współpracę między sobą, np. przy zgłaszaniu uwag w grupach. Następnie jeszcze raz poprosił o składanie uwag i wniosków do zapisów PZO proponowanych przez RDOŚ, podkreślił realny wpływ uczestników ZLW na te zapisy. Podkreślił, że uwagi członków ZLW będą zawarte w dokumentacji. Ponownie został zapytany o możliwość dotarcia (zidentyfikowania) do osób lub organizacji, które zgłaszały obszar Rudniańskie Modraszki-Kajasówka na samym początku procesu wyznaczania obszaru, dotyczy to również utworzonych wtedy dokumentów. Radosław Koryga odparł, że postara się ułatwić zainteresowanym dostęp do tych materiałów. Przypomniał, że obszar został zaproponowany (poza RDOŚ) przez organizacje pozarządowe na podstawie dostępnych publikacji i został zweryfikowany przez prof. Wojciechowskiego. Propozycja korekty wyznaczonych granic przedstawiona przez Radę Gminy Czernichów została odrzucona przez GDOŚ. Zainteresowani wyrazili chęć zapoznania się z proponowaną przez Radę korektą granicy. Radosław Koryga odparł, że postara się do niej dotrzeć. Poinformował również, że wszystkie materiały i informacje dotyczące prac nad planem zadań ochronnych oraz spotkań konsultacyjnych będą

przesyłane uczestnikom na bieżąco oraz umieszczane na stronie internetowej <http://krakow.rdos.gov.pl/>.

Małgorzata Grodzińska-Jurczak podziękowała za udział i zakończyła spotkanie.

Dokumentacja fotograficzna z I spotkania konsultacyjnego dotyczącego opracowania planu zadań ochronnych dla części obszaru Natura 2000 Rudniańskie Modraszki-Kajasówka PLH120077 położonej poza Rudniańskim Parkiem Krajobrazowym, dn. 14.11.2018 r.; Czernichów:

Fot.1. Rozpoczęcie spotkanie konsultacyjnego

Fot.2. Wystąpienie Radosława Korygi – koordynatora planu zadań ochronnych

Fot.3. Wystąpienie Pawła Nejfelda - wykonawcy ekspertyz fitosocjologicznej i entomologicznej dla poszczególnych obszarów Natura 2000

Projekt POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000